

7. Artyomov V. Yu. Osnovnyye instituty musul'manskogo ugolovnoho prava : avtoref. dis. ... kand. yurid. nauk. M., 2008. 18 s. [in Russ.]

8. Myslyva, O. O. (2013) Pokarannya za zlochyny u sferi transplantatsiyi. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav.* S. 383–392. [in Ukr.]

SUMMARY

Nataliya S. Yuzikova. Legal regulation of human anatomical materials transplantation of people. The article considers the legal basis for transplantation of human anatomical materials. The range of legal, ethical, social issues is outlined along with different approaches to legal regulation in the field of transplantology. It has been proved that the legal regulation of transplantation of anatomical materials to a person provides normative consolidation of the legal status of the recipient, donor, doctor and other subjects of this process. The main factors that determine the legal regulation of transplantation in Ukraine are identified, which are divided into two groups: previously formed and emerged recently.

The stages of legal regulation of public administration in the field of transplantation are analyzed. The legal support of transplantation of human anatomical materials in Ukraine, which is carried out in accordance with the "encouraging voluntary approach". This characterizes the "presumption of disagreement." Ethical issues related to donation and awareness of potential health risks are disclosed. It is established that the right to dispose of anatomical materials belongs to the holder of this right such may be delegated or after death decided by a certain group of persons in accordance with the law. Within the framework of ensuring the formation and implementation of state policy in the field of health care, the Law of Ukraine "On the use of transplantation of human anatomical materials" was analyzed.

Problems that exist in the field of health care in Ukraine, it is advisable to solve in two dimensions: legal and moral and ethical. The legal dimension provides for the adoption of relevant legal acts, first of all, the codified normative legal act - the Medical Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On Voluntary Medical Insurance". When addressing the moral and ethical issues of transplantation, it is necessary to create an effective mechanism to protect the rights of donors, recipients and medical staff. Also, it is important to focus on improving the legal literacy of society, through information and scientific support in this area.

Keywords: *legislation, donor, recipient, transplantation, bioethics.*

УДК 343.37

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-4-218-224

**Василь
БЕРЕЗНЯК[©]**
кандидат
юридичних наук,
старший науковий
співробітник

Віолета РЕЦ[©]
курсант

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ПРИМУСУ ЗА ПРОТИПРАВНИЙ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ОФІЦІЙНИХ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ В ЕПОХУ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Всебічно досліджено питання юридичної коректності кримінально-правової норми та окремих норм закону, де регламентується питання заборони протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, а також низка ризиків, що можуть виникнути через легалізацію грального бізнесу, зокрема й букмекерства (ставок на спорт) як похідного від азартної діяльності.

Ключові слова: *ставки на спорт, гральний бізнес, протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань.*

© Березняк В. С., 2020
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5690-4736>
vasiliyberezniak@i.ua

© Рец В. В., 2020
v.rets99@ukr.net

Постановка проблеми. Гральний бізнес в частині букмекерства та поширення випадків отримання неправомірної вигоди у спортивній галузі створюють фундамент для удосконалення вітчизняного законодавства з цього питання і створення дієвого механізму кримінально-правового примусу. Вітчизняне законодавство намагається відповідати викликам часу, проте не завжди правове регулювання тієї чи тієї сфери задовольняє всі запити суспільства. Власне, ця ситуація виникла з кримінально-правовою заборонаю маніпулюванням результатами офіційних спортивних змагань. Норма Кримінального кодексу України (ст. 369-3) передбачає заборону протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань і обмеження стосовно ставок на спорт певним особам. Вона тісно переплітається із Законом України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», де розглянуто заходи попередження корупційних проявів під час спортивних змагань. Однак цей нормативно-правовий акт має певні неточності, які розглянуто в поданому аналітичному дослідженні.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Розглянуто у статті тематика майже не вивчена науковцями, а тому потребує багатовекторного дослідження. Питання стосовно протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань досліджувалося замало, а тому можна відзначити наукові статті Бондаренка О. С., Кришевича О. В., Старка А. Б. тощо.

Метою статті є аналіз чинного українського законодавства стосовно протиправних дій, пов'язаних з маніпулюванням результатами офіційних спортивних змагань, а також персонального обмеження стосовно можливості здійснити ставку на спорт. Крім того, важливо дослідити негативний вплив існування вже легального грального бізнесу, а саме букмекерства на суспільне життя та життя окремої людини, а також виокремити і зважити наявні ризики, які з'явилися з легалізацією грального бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Поняття «корупції» або «отримання неправомірної вигоди шляхом здійснення протиправних дій» у спорті є своєрідною новелою і до недавнього часу у цій сфері зустрічалося вкрай рідко, а про кримінальну відповідальність за неправомірні дії, пов'язані, наприклад, з «договірниками» взагалі не було жодної норми у Кримінальному кодексі України (далі – КК України). Про подібні випадки особи, причетні до такого дійства, нерідко згадували у своїх колах, проте це досі не набувало гучного розголосу. Питання факту хабарництва, маніпулювання ставками та вищезгаданого «договірника» стосується всіх видів спорту, проте окремо варто відзначити футбол. У цій ситуації можна охарактеризувати таку парадигму: футбол слід вважати найбільш публічним видом спорту, проте «заходів» із відтінок кримінального правопорушення більшає саме у цьому виді спорту. Це стосується неоднозначних матчів, персональних маніпулювань всередині команд та найголовніше, що є предметом цього дослідження, – порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням з отриманням за це неправомірної вигоди.

Законотворчий процес не стоїть на місці, тому що одним із головних завдань системи правових норм і принципів є відповідність вимогам часу та тенденцій розвитку суспільства. Антикорупційна політика набуває глобального характеру та поширюється майже на всі сфери життєдіяльності суспільства, а система протидії корупції закладена не тільки в нормах окремих нормативно-правових актів, але й в галузевих кодифікованих законах, як-от: Кримінальний кодекс, Кодекс про адміністративні правопорушення тощо. Саме тому Верховна Рада України як орган законодавчої влади почала всебічно розглядати та систематично порушувати питання про введення кримінальної відповідальності у сфері спорту в аспекті злочинної діяльності з метою отримання неправомірної вигоди.

Законодавцем не просто внесено зміни до переліку кримінально або адміністративно караних діянь. 3 листопада 2015 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» № 743-VIII. Нормативно-правовий акт спрямований на запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень та порушень, пов'язаних з корупцією у сфері спорту, визначає засади, особливості суб'єктів і заходів запобігання та виявлення зазначених порушень і усунення їх наслідків, а також відповідальність за них [1]. З огляду на вищезазначені функції документа варто наголосити, що він є універсальним у сфері протидії корупції у спорті. Проте ця праця спрямована на дослідження недоліків цього нормативно-правового акта та пропозицій до їх юридичного врегулювання.

До прийняття закону про запобігання корупційних правопорушень у сфері спорту

питання розміщення ставок на спорт не було кримінально каранним. Не можна стверджувати, що воно взагалі не розглядалося науковою спільнотою, проте жодних механізмів кримінально-правового примусу не було розроблено. Тривалий час у спортивній спільноті прийняття цього нормативно-правового акта викликало захват, проте сьогодні його ефективність слід оцінювати неоднозначно. Ця проблематика пов'язана не з викладенням диспозиції ст. 369-3, у якій закладено санкції за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань, це стосується й порядку притягнення до кримінальної відповідальності особи, яка підозрюється у вчиненні цього кримінального правопорушення [2]. Процедура застосування будь-якого кримінально-правового примусу до особи передбачає збирання доказового матеріалу, що у цьому виді злочинів не є легким.

Незважаючи на складнощі у доказовому процесі за фактом протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, у Єдиному реєстрі судових рішень за 2019 р. – 4 ухвали, подані з різною метою: бездіяльність слідчого, прокурора стосовно підозрюваного, або оскарження прийняття певних процесуальних рішень та проведення процесуальних дій, за 2020 р. – 5 ухвал із подібним змістом [3].

Отже, за останні два роки немає жодного вироку за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-3, проте в реєстрі наявні ухвали, що підтверджують наявність кримінальних проваджень, відкритих за вчинення цього суспільно небезпечного діяння, проте чи буде подано обвинувальний акт до суду та чи буде суб'єкт злочину покараний – невідомо. Вище зазначено, що реалізація принципу невідворотності кримінальної відповідальності за вчинення будь-якого кримінально караного діяння залежить від можливості зібрати докази, які прямо вказують на винуватість підозрюваної особи. До того ж, досить важливим моментом є реальна можливість транскрипції норми закону на ситуацію, що склалася на практиці. У цьому випадку правопорушення пов'язане з протиправним впливом на результати офіційних спортивних змагань.

Під час аналізу Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» було досліджено цікавий нюанс: санкція ст. 369-3 КК України передбачає достатньо суворі покарання за маніпулювання результатами спортивних змагань з метою отримання неправомірної вигоди, а саме: штраф або позбавлення волі терміном від 1 до 3 років. До того ж, статтею передбачений розмір покарання у вигляді повторності кримінального правопорушення – від 2 до 5 років позбавлення волі. Проте закладене нормою покарання може бути фікцією, тому що особа буде вважатися винуватою у вчиненні діяння, передбаченого кодифікованим законом про кримінальну відповідальність лише тоді, коли стосовно неї існуватиме вирок суду. Беручи до уваги певні колізії сучасного законодавства, доречно зауважити, що покарання може і не наступити [2].

Подальший процес аналізування норми КК України привів до розуміння того, що ст. 369-3 є своєрідним запобіжником вчинення арбітрами, тренерами або власне спортсменами різних видів спорту протиправного впливу на результати змагань та, говорячи простою мовою, «зливання» команд з метою власної наживи. Отже, якщо стосовно одного з вищезгаданих суб'єктів буде заведено кримінальне провадження за цим фактом, то це добряче вдарить по його репутації та може позбавити навіть роботи або авторитету у певних колах.

У аналізованому у цьому дослідженні законі про запобігання впливу корупційних проявів на результати офіційних спортивних змагань передбачено чималу кількість запобіжників, один із яких було охарактеризовано вище, проте у ст. 8 п. 4 цього ж нормативно-правового акта зазначено таке: «Спортсменам, особам допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовим особам у сфері спорту забороняється розміщувати ставки на спорт щодо результатів офіційного спортивного змагання, в якому вони або їхня команда беруть участь» [1]. Напевно, законодавець, ухвалюючи цей закон, не приділив значної уваги тому, що спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу або посадові особи можуть і не робити ставок власноруч, але мають змогу передати інформацію довіреним особам, які можуть це зробити без прямо вказаної на те заборони. Отже, підставна особа не нестиме кримінальної відповідальності, а суб'єкти протидії корупції не зможуть виявити факт конкретного правопорушення, передбаченого відповідною статтею КК України. Увівши до закону аналізований пункт, законодавець несвідомо заклав підвалини високої латентності досліджуваного злочину.

Тривалий час букмекерство намагається охопити своїми тенденціями все українське суспільство і не здає позицій, тому що ставки на спорт поширилися не просто на

мапі населених пунктів України, але й в онлайн. У цьому разі законна сила та актуальність аналізованої норми стосовно заборони ставок спортсменами та іншими особами, які прямо стосуються спорту, незначна, тому що за допомогою інтернет-технологій бажання зробити ставку можна легко реалізувати. Зважаючи на це, реальна можливість органів протидії корупційним правопорушенням викрити правопорушника звужується. Таке відбувається через поширення пропаганди букмекерства, а особливо – ставок на спорт. На українському беттингу працює з 10 компаній, які мають доволі сильні позиції з букмекерства у спорті. Наприклад, компанія *Favorit*, яка покриває наземний сегмент, і *Parimatch*, що має сильні позиції в онлайн [4].

Від 2009 року до 13 серпня 2020 року в Україні була нормативно закріплена заборона грального бізнесу, до якого входило і букмекерство, тобто досліджувані ставки на спорт. На сьогодні цей нормативно-правовий акт втратив чинність, а гральний бізнес у всіх його проявах легалізовано. Робити висновки стосовно правильності прийнятого рішення ще зарано, проте доречно прогнозувати ще більше поширення букмекерства, тому що хоча держава і отримуватиме певний відсоток від цього легалізованого бізнесу, але переважна більшість українських сімей втратить значно більше [6].

Щодо ідентифікації особи під час здійснення ставки на спорт та заборону робити ставки спортсменам, допоміжному персоналу та самим посадовим особам, то на цей момент існують ризики виходу інформації про результати спортивних змагань та маніпулювання ними внаслідок цього. Якщо до цього можна було якось цьому протидіяти, то легалізація грального бізнесу створить додаткові складнощі у попередженні та викритті кримінальних правопорушень у цій галузі.

Ще один аспект юридичного аналізу Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» полягає у розгляді ст. 13 цього закону, де зазначено, що «спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, посадові особи у сфері спорту, інші особи, які здійснюють діяльність у сфері спорту, в тому числі представники засобів масової інформації, зобов'язані негайно повідомляти про відомі їм факти вчинення або підбурювання до вчинення корупційного впливу на результати офіційних спортивних змагань суб'єктам протидії корупційним правопорушенням», у тому числі анонімно [1]. Можливість повідомлення без зазначення особи також є доволі сумнівною ідеєю. За задумом правової норми кожен, хто побачив у матчі або змаганні ознаки маніпулювання результатами, різних корупційних діянь, може звернутися до правоохоронних органів. Отже, цією особою може бути як стороння людина, вболівальник тощо, так і сам спортсмен та різні посадові особи, адже їм надано шанс боротися із неправомірними діями всередині спортивного середовища і для того щоб не викривати себе, можна повідомити без зазначення персональних даних. Проте ця норма викликає сумнів, тому що причиною повідомлення про злочинну діяльність, яка виражається у маніпулюванні результатами офіційних спортивних змагань з метою отримання неправомірної вигоди, можуть стати особисті протиріччя та з'ясування стосунків або з тим, щоб знищити сильного суперника тощо.

Усі розглянуті вище проблеми існують у спортивній сфері сьогодні, а з легалізацією грального бізнесу зростатимуть у кількості дедалі більше. За проведеною аналітикою у цьому дослідженні можна розставити основні акценти стосовно нормативних неврегульованостей і, як наслідок, негативних наслідків від популяризації ставок на спорт.

Доречно наголосити на ставленні українців до легалізації грального бізнесу в Україні взагалі. Як було вже зазначено вище, з 2009 р. в Україні Законом України «Про заборону грального бізнесу» було встановлено обмеження стосовно поширення грального бізнесу в Україні. Проте від 13 серпня 2020 р. цей нормативно-правовий акт втратив чинність і гральний бізнес в Україні набуває статусу легальної діяльності [6].

Переважає більшість не тільки населення, але і депутатів різних фракцій Верховної Ради виступали проти такої ініціативи, проте гральний бізнес все одно легалізовано. За соціологічними опитуваннями, проведеними у другому півріччі 2019 року Київським міжнародним інститутом соціології у межах Всеукраїнського дослідження «Думки і погляди населення України (Омнібус)», було визначено відсоткові показники у такому співвідношенні стосовно думки громадян про легалізацію грального бізнесу: 56 % опитаних відповіли, що повністю не підтримують, ще 19% респондентів підтримують легалізацію азартних ігор, але за умови, що для цього будуть відведені спеціальні ігрові зони або локалізовані місця. Повністю підтримують легалізацію грального бізнесу 18 % [7].

Досліджуючи кримінальну відповідальність за маніпулювання результатами офіцій-

них змагань та формуючи пропозиції стосовно удосконалення кримінально-правової норми з цієї тематики, зрозуміло, що за умови легалізації грального бізнесу, а конкретно букмекерства, може взагалі стояти питання стосовно кримінальної відповідальності за участь у ставках на спорт. Виходить, що для існування кримінально-правової норми немає норми спеціальної, яка регламентує заборону грального бізнесу, зокрема й букмекерства. Притягнути до відповідальності за ст. 369-3 КК України можна лише за ознаками впливу на результати офіційних спортивних змагань та одержання внаслідок таких діянь вигоди; порушення розміщення заборони ставок на спорт. Із легалізацією букмекерства зробити ставку на спорт стане ще простіше, як і уникнути кримінальної відповідальності надалі [11].

Прийом легалізації будь-якої забороненої нещодавно діяльності використовується для розширення пунктів поповнення бюджету, тому що гральний бізнес, як і будь-який інший, повинен сплачувати податки, проте розширювати бюджет доцільно не заохоченням азартних ігор, а розвитком промисловості та сільського господарства, стимулюванням економіки тощо. Прибічники цього скасування закону про заборону грального бізнесу в Україні схилилися до того, що легалізація грального бізнесу не тільки відкриє нові ринки та вектори розвитку економіки, поповнення бюджету держави, але і приваблюватиме іноземців. Цей аргумент також можна спростувати, тому що легалізація грального бізнесу для іноземців – це лобістський крок і розуміння іноземця як об'єкта, для задоволення інтересів якого спрощуються певні заборони, є хибним, бо національне законодавство твориться виключно для реалізації та дотримання, насамперед, прав і свобод громадян. Аналізуючи тенденції до поширення ігроманії та спортивних ставок, досить великі сумніви виникають, коли ініціатори закону стверджують, що гравцями будуть виключно туристи [8].

Стосовно легалізації грального бізнесу, а саме букмекерства, потрібно зауважити, що продовжує існувати низка ризиків, хоча розробники законопроекту стверджували, що мінімізували ризики, що можуть справити негативний вплив як на окремого громадянина, так і на суспільство загалом. По-перше, нормативно-правовий акт, що легалізовує гральний бізнес в Україні, не забезпечує людей від шахрайства, яке буде відбуватися надалі через відкриття азартного бізнесу [8; 9].

По-друге, представники кожного виду грального бізнесу представили у нормативному документі власні інтереси без врахування певних суспільних тенденцій та правил громадянського суспільства загалом.

По-третє, доречно зауважити, що нормативно-правовий акт не передбачає механізму виплати податків суб'єктами грального бізнесу та взагалі його наявність поки не розглядається. Саме тому бюджет не поповнюватиметься податковими грошима суб'єктів грального бізнесу, а гаманці букмекерів поповнюватимуться грошима громадян, які їх програють. Крім того, перспектива боротьби з тіншовим бізнесом, а також із маніпулюванням результатами офіційних спортивних змагань, порушення заборони ставок також примарна [8; 10].

Висновки. Сьогодні у правовому та суспільному аспекті існують негативні тенденції стосовно розвитку грального бізнесу вже на легальних засадах, тому що з 13 серпня 2020 року втратив чинність Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні», який регламентував заборонні приписи з 2009 року. У дослідженні висвітлено основні ризики, які можуть набути широкого поширення на території України та призвести до негативних наслідків. Під час аналітичної обробки інформації виокремлено такі ризики: нормативно-правовий акт, що легалізовує гральний бізнес в Україні, не забезпечує людей від шахрайства, яке буде відбуватися надалі через відкриття азартного бізнесу; представники кожного виду грального бізнесу представили у нормативному документі власні інтереси без врахування певних суспільних тенденцій та правил громадянського суспільства загалом; нормативно-правовий акт не передбачає механізму виплати податків суб'єктами грального бізнесу та взагалі його наявність поки не розглядається. Крім того, перспектива боротьби з тіншовим бізнесом, а також із маніпулюванням результатами офіційних спортивних змагань, порушення заборони ставок також примарна.

Зважаючи на перераховані вище, неприпустимі для правової держави ризики, які потенційно можуть призвести до негативних наслідків, доцільно заперечувати процес легалізації грального бізнесу, зокрема ставок на спорт.

Стосовно ставок на спорт та маніпуляції результатами офіційних спортивних змагань існують кримінально-правові обмеження. У науковій статті висвітлено неточності, допущені законодавцем у Законі України «Про запобігання впливу корупційних право-

порушень на результати офіційних спортивних змагань». Саме тому пропонується прибрати із нормативно-правового акта пункт, який вказує, що звернення про маніпулювання результатами змагань можуть бути анонімними. Для того щоб уникнути анонімних повідомлень на ґрунті особистих протиріч, варто зазначити особисті дані особи, яка повідомляє, однак спеціально уповноважені органи, уповноважені на розгляд таких звернень, зобов'язані забезпечити конфіденційність такого повідомлення.

Список використаних джерел

1. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України в редакції від 01.01.2020 № 743-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
2. Кримінальний кодекс України : Закон України в редакції від 12.09.2020 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
3. Єдиний реєстр судових рішень : офіційний вебсайт. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 15.09.2020).
4. Ставки зроблено: що принесе Україні легалізація букмекерства. MIND : офіційний вебсайт. URL: <https://mind.ua/publications/20200835-stavki-zrobleno-shcho-prinese-ukrayini-legalizaciya-bukmekerstva> (дата звернення: 15.09.2020).
5. Новий закон про протидію корупції у спорті: плюси і мінуси. Полтавщина#спорт : офіційний вебсайт. URL: <https://sport.pl.ua/news/7707/> (дата звернення: 15.09.2020).
6. Про заборону грального бізнесу в Україні : Закон України від 15.05.2009, втратив чинність 13.08.2020 № 1334-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1334-17#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
7. Ставлення українців до легалізації азартних ігор: грудень 2019 року. Київський міжнародний інститут соціології : офіційний вебсайт. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=909&page=1> (дата звернення: 15.09.2020).
8. Легалізація грального бізнесу: за що збирається голосувати Верховна Рада? Радіо Свобода : офіційний вебсайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30703068.html> (дата звернення: 15.09.2020).
9. Рада легалізувала гральний бізнес. Економічна правда : офіційний вебсайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/07/14/662916/> (дата звернення: 15.09.2020).
10. Зеленський остаточно легалізував гральний бізнес. Дивись інфо : офіційний вебсайт. URL: <https://dyvys.info/2020/08/11/zelenyj-ostatochno-legalizuvav-gralnyj-biznes/> (дата звернення: 15.09.2020).
11. Савченко А. В., Кришевич О. В. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань: проблемні питання кримінальної відповідальності. URL: <https://www.naiu.kiev.ua/pravova-prosvita/osnovi-antikorupciynogo-zakonodavstva-ukrayini/naukovi-statti-ta-tezi-z-antikorupciynovi-tematiki/savchenko-av-krishevich-ov-protipravnij-vpliv-na-rezultati-oficijnih-sportivnih-zmagan.pdf> (дата звернення: 15.09.2020).

Надійшла до редакції 20.10.2020

References

1. Pro zapobihannia vplyvu koruptsiinykh pravoporushen na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zmahan [About prevention of influence of corruption offenses on results of official sports competitions] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 01.01.2020 № 743-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal codex of Ukraine] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 12.09.2020 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
3. Iedynyi reistr sudovykh rishen [Unified register of court decisions] : ofitsiinyi veb-sait. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
4. Stavky zrobleno: shcho prynese Ukraini lehalizatsiia bukmerstva [Bets have been made: what will the legalization of bookmaking bring to Ukraine?]. MIND : ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://mind.ua/publications/20200835-stavki-zrobleno-shcho-prinese-ukrayini-legalizaciya-bukmekerstva> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
5. Novyi zakon pro protydiu koruptsii u sporti: pliusy i minusy. Poltavshchyna#sport [New law on combating corruption in sports: pros and cons] : ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://sport.pl.ua/news/7707/> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
6. Pro zaboronu hralnoho biznesu v Ukraini [On the ban on gambling in Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 15.05.2009, vtratyv chynnist 13.08.2020 № 1334-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1334-17#Text> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
7. Stavlennia ukraintiv do lehalizatsii azartnykh ihor: hruden 2019 roku [Attitudes of Ukrainians to the legalization of gambling: December 2019]. Kyivskiy mizhnarodnyi instytut sotsiolohii : ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=909&page=1> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].
8. Lehalizatsiia hralnoho biznesu: za shcho zbyraietsia holosuvaty Verkhovna Rada? [Legalization of the gambling business: what is the Verkhovna Rada going to vote for?] Radio Svoboda : ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30703068.html> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].

9. Rada lehalizovala hralnyi biznes [The council legalized the gambling business]. Ekonomichna pravda : ofitsiyni vebсайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/07/14/662916/> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].

10. Zelenskyi ostatechno lehalizuvav hralnyi biznes [Zelensky finally legalized the gambling business]. Dyvys info : ofitsiyni vebсайт. URL: <https://dyvys.info/2020/08/11/zelenskyj-ostatochno-lehalizuvav-gralnyj-biznes/> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].

11. Savchenko A. V., Kryshevych O. V. Protipravnyi vplyv na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zmathan: problemni pytannia kryminalnoi vidpovidalnosti [Illegal influence on the results of official sports competitions: problematic issues of criminal liability]. URL: <https://www.naiu.kiev.ua/pravova-prosvita/osnovi-antikorupciynogo-zakonodavstva-ukrayini/naukovi-statti-ta-tezi-z-antikorupciynoi-tematiki/savchenko-av-krishevich-ov-protipravnyj-vplyv-na-rezultati-oficijnih-sportivnih-zmagan.pdf> (data zvernennia: 15.09.2020). [in Ukr.].

SUMMARY

Vasyl S. Berezniak, Violetta V. Rets. Application of criminal law for illegal influence on the results of official sports competitions in the era of legalization of games. The scientific article examines the issue of legal correctness of criminal law and certain rules of law, which regulates the prohibition of illegal influence on the results of official sports competitions, as well as a number of risks that may arise in connection with the legalization of gambling, including bookmaking (sports betting) as a derivative of gambling.

Criminal law is constantly updated to meet the requirements of the time. The same applies to the ban on sports betting, which contains a number of features. This study analyzes the specific risks created by the legislator during the implementation of the relevant norm.

Examining criminal liability for manipulating the results of official competitions and formulating proposals to improve the criminal law on this topic, it is clear that the legalization of gambling, and especially bookmaking, may be a question of criminal liability for participation in sports betting. It turns out that for the existence of criminal law there is no special rule that regulates the prohibition of gambling, including bookmaking. Article 369-3 of the Criminal Code of Ukraine can be prosecuted only on the grounds of influencing the results of official sports competitions and receiving benefits as a result of such acts; violation of the ban on sports betting. With the legalization of bookmaking, betting on sports will become even easier as well as avoiding further criminal liability.

The legalization of any recently banned activity is used to expand the budget replenishment, because the gambling business, like any other, must pay taxes, but it is reasonable to think that expanding the budget is not to encourage gambling, and industry development and agriculture, stimulating the economy, etc.

Keywords: *sports betting, gambling business, illegal influence on the results of official sports competitions.*

УДК 343.4

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-4-224-230

Вікторія РУФАНОВА®

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА

У статті автором досліджено поняття «гендерно обумовлене насильство». Здійснено аналіз законодавчих категорій, які розкривають ознаки гендерно обумовленого насильства.

Ключові слова: *гендер, насильство, гендерно обумовлене насильство, насильство за ознакою статі, дискримінація, гендерна рівність, порушення прав особи.*

Постановка проблеми. У підсумковому документі засідання Міжпарламентського Союзу 16 жовтня 2014 р. у м. Женеві зазначено, що «гендерна рівність лежить в основі прогресу, миру та розвитку. Якщо ми прагнемо досягнення миру і безпеки у світі, подолання бідності та забезпечення сталого розвитку, то повинні докласти всіх зусиль для

© Руфанова В.М., 2020

ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0002-1125-6277>

vo-1_shablisty@ukr.net